

Háskóli Íslands Verkfræðideild

AÐGERÐAGREINING

BESTUN STUNDATÖFLU Í STOKKAKERFI

 $1.~\mathrm{apríl}~2014$

Kennari: Tómas Philip Rúnarsson Nemendur:
Baldur Geir Gunnarsson
Einar Halldórsson
Gestur Hvannberg
Oddur Vilhjálmsson
Trausti Kouichi Ásgeirsson

Bestun stundatöflu í stokkakerfi

Baldur Geir Gunnarsson, Einar Halldórsson, Gestur Hvannberg, Oddur Vilhjálmsson, Trausti Kouichi Ásgeirsson

1. apríl 2014

1 Ágrip

Verkfræði og náttúruvísindasvið Háskóla Íslands notast við stokkakerfi við stundatöflugerð. Samtals eru 7 stokkar á hverri önn og raða þarf áföngum niður á þá. Hver stokkur tekur 2x40 mínútur einn dag og 3x40 mínútur annan dag. Oftast eru 5 áfangar á önn sem er 6 einingar hver fyrir sig, samtals 30 einingar. Markmið okkar var að hanna stundatöflur fyrir allar annir í Eðlisfræði og kanna eiginlega þeirrar lausnar. Stokkarnir líta svona út í dag:

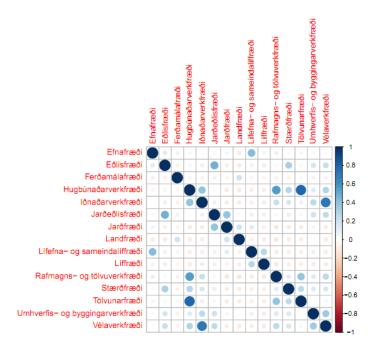
Mynd 1: Stundatafla stokka

Við nefndum svo stokk 8 þar sem áfangar raðast niður utan þessara stokka. Eftir að hafa gert líkan tókst að raða áföngum þannig að þeir tóku bara 1 stokk hver. Gefin var skrá með lista á 1858 nemendur og hvaða námskeið þeir völdu. Við bjuggum til forrit sem raðar nemendum upp í æskilega stokka eftir þeim námskeiðum sem þeir velja og reynum að forðast árekstra en því miður þá eru oftast eitthverjir sem lenda í árekstri við önnur fög innan stokksins. Forritið sem við skrifuðum les úr

gögnunum sem voru gefin og raðar í stokka. Forritið gefur góða lausn sem hentar eðlisfræðinni vel.

2 Inngangur/bakgrunnur

Í þessu verkefni eigum við að raða nemendum sem eru að læra eðlisfræði í ákveðna stokka (mynd 1) eftir námskeiðum sem þeir velja. Gefin er .dat skrá með lista yfir 1858 nemendur sem eru skráðir á verkfræði og náttúruvísindasvið Háskóla Íslands og í þessari sömu skrá er listi yfir 141 námskeið sem eru í boði. Við reynum að láta verklega tíma, dæmatíma og æfingatíma falla utan við stokka (stokkur 8). Hvert námskeið fær tvo daga í viku, annan daginn eru tímarinr 2 x 40 mínútur og hinn daginn 3 x 40 mínútur. Stundatöflur fyrir núverandi vormisseri samræmast ekki fyrirfram skilgreindum kennslustokk samkvæmt kennsluskrá. Eitt af okkar verkefnum er að láta stundatöflurnar vera einsleitar frá ári til árs og þá sérstaklega fyrir fyrsta árið. Erfitt era ð gera góða stundatöflu fyrir annað og þriðja ár því þá fara val áfangar að koma inn og jafnvel endurtekning námskeiða eftir fall. Við höfum engin áhrif á hvernig námskeið utan eðlisfræðinnar er raðað í stundatöflunni en áhugavert er að sjá hversu tengdar allar 15 námsleiðirnar eru. Á mynd 2 má sjá fylgni námsleiða eftir vali nemenda við viðkomandi námsleið.

Mynd 2: Fylgni milli námskeiða

Við stundatöflugerð er nauðsynlegt að við forgangsröðum áföngum rétt, þ.e.a.s að skyldunámskeið á ákveðnum misserum stangist ekki við önnur skyldunámskeið. Námskeið sem mega ekki lenda í sama stokki mynda námskeiðshóp. Nemendur mynda þessa námskeiðshópa út frá skráningu þeirra í námskeið. Ef námskeið eru skylda þá munu þau vafalaust vera valin af nemendum og skyldunámskeiðshópar þannig myndaðir sjálfkrafa. Eini gallinn er samt að námskeiðshópar sem eru með fáa nemendur geta lent í árekstri. Mikilvægt er að öll gögn séu rétt til að gefa rétta mynd af stöðu mála.

3 Niðurstöður, niðurlag og tillögur

Námskeiðshópur: Stokkur 1, Stokkur 2 , Stokkur Œdēštiðyzó-Š tokkur 5, Stokkur 6, Stokkur 7, Utan stokka															
	Mánudagur		Þriðjudagur		Miðvikudagur		Fimmtudagur			Föstudagur					
08:20-09:00	Misseri 2: EFN208G EÐL203G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G	Stokkur 2: EFN202G	Stokkur 2: EFN202G	Stokkur 2: EFN202G	Misseri 2: EFN208G EDL203G	Misseri 6: EFN208G EDL203G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G	Misseri 2: EFN208G EÐL203G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G	Misseri 2: EFN208G EDL203G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G
09:10-09:50	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ210G TÖL203G	STÆ210G TÖL203G	STÆ210G TÖL203G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G
10:00-10:40	Misseri 2:	Misseri 6:	Misseri 8:	Misseri 2:	Misseri 6:	Misseri 8:	Misseri 2:	Misseri 6:	Misseri 8:				Misseri 2:	Misseri 6:	Misseri 8:
10:50-11:30	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	Stokkur 2: EFN202G STÆ210G TÖL203G	Stokkur 2: EFN202G STÆ210G TÖL203G	Stokkur 2: EFN202G STÆ210G TÖL203G	EFN208G EDL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EDL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G
11:40-12:20															
Hádegishlé															
13:20-14:00	Misseri 2: EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G	Misseri 2: EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G STÆ207G TÖV201G	Misseri 2: EFN208G EÐL203G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G	Misseri 2: EFN208G EÐL203G	Misseri 6: EFN208G EÐL203G	Misseri 8: EFN208G EÐL203G	Misseri 2: EFN208G	Misseri 6: EFN208G	Misseri 8: EFN208G
14:10-15:50	VÉL202G	VÉL202G	VÉL202G	VÉL202G	VÉL202G	VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EDL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EÐL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G	EDL203G STÆ207G TÖV201G VÉL202G
15:00-15:40															

Mynd 3: Röðun námskeiða í stundatöflur fyrir allar vorannir

Byrjuðum á því að setja þá skorðu að hvert námskeið sé kennt aðeins einu sinni og hver stokkur taki að hámarki 5 kennslustundum samtals nema stokkur 8 sem getur tekið við afgangstímum. Pössuðum upp á að eitt námskeið við námskeiðshóp væri kennt í einu svo nemendur í þeim hópum lentu ekki í árekstrum. Lögleg lausn fannst á þessu keyrsluforriti.

Markfalli var svo bætt við sem hámarkaði fjölda námskeiða í stokki 1-5 og lágmarkaði þá sem lenda þeirra stokka, eða þeirra sem væru eftir hádegi. Samkvæmt þessu ættu 10 áfangar að vera eftir hádegi.

c) tölfræði árekstra, hvers eðlis eru árekstrarnir fyrir Eðlisfræðina, núverandi stundatöflur fyrir vormisseri, bæta við fleiri námskeiðshópum?.....bæta við og leysa aftur

Sjáum hér á grafi fyrir neðan að langflestir árekstrar myndast í stokki 5 eða um 37%.

d)

Hversu margir árekstrar eru í hverjum stokki 300 250 Prósentuhlutföll 200 Stokkur 1: Arekstrar 150 9 50 0 1 2 3 5 6 7 8 Stokkar

Mynd 4: Árekstrar í hverjum stokk

Fjöldi námskeiða sem lenda í æskilegum stokk eða stokkum 1-5 á hverju misseri fyrir sig sig:

Æskileg skipting á misseri 2=18

Æskileg skipting á misseri 4 = 28

Æskileg skipting á misseri 6 = 17

Núna eru 14 áfangar eftir hádegi sem er aukning um 4. Því er í raun verra að nota fyrifram skilgreinda stokka samkvæmt þessu.

- e)kennslustofunýting, námskeið fyrir hádegi Til að stofunýting sé sem best skrifuðum við kóða sem lágmarkar tómar skólastofur
- f)besta útfærsla stundatöflu....heildarfjöldi árekstra

4 Aðferðir

frásögn þannig að annar nemandi skilji það og að aðrir geti í grundval laratriðum endurtekið niðurstöðurnar

- Fræði
- Tækni
- Greining
- Reiknirit

Almennt línulegt bestunarlíkan er þar sem gefið er:

Hráefni
(e.resources) með takmörkuðu framboði $b_i,$ á hráefni i þar sem:

$$i = 1, ..., m$$

Framleiðsluvörur(e.activities), ákvarðað er x_j sem er framleitt magn eininga af vöru j þar sem:

$$j = 1, ..., m$$

Hagnaður c_j af hverri einingu j.

Notkun hráefnis i í vöru j þar sem a_{ij} .

Verkefnið er að hámarka(eða lágmarka):

$$max_{x1,\dots,xn}Z = \sum_{j=1}^{n} c_j x_j$$

með skorðum i=1,...,m.

$$\sum_{j=1}^{n} a_{ij} x_j \le b_i$$

$$x_j \ge 0, j = 1, ..., n$$

Fylkjaform:

$$max_x Z = c^T x$$

með skorðum:

$$x \ge 0$$

5 Almenn umfjöllun....sleppa??

- Skyld verkefni
- Skyld rit
- Aðrar leiðir sem hafa ekki verið prófaðar

6 Heimildir

7 Viðauki

b)

```
1 #Mengi
2 # Námskeiðshópur innan við námsleið
3 set Hopur := {1..7};
4 # Nemi
5 set Nemi := {1..1858};
6 # Stokkar 7 og stokkur 8 (táknar utan stokka)
7 set Stokkur := {1..8};
_{8} # \acute{\text{A}} vorin erum við með þessi 3 misseri
9 set Misseri := {2,4,6};
10 # Námskeiðin
11 set Namskeid := {1..141};
12 # Tegundir námsleiða þær eru 15 samtals
13 set Namsleidir;
14 # Skilgreinir námskeiðshóp innan námsleiðar
15 set NamskeidHopur {Namsleidir, Hopur} within Namskeid;
16
17 #Breytur
18 # Æskilegur stokkur fyrir námskeið, annars núll
19 param NamskeidStokkur{Namskeid};
20 # Hvaða misseri tilheyrir námskeiðið.
21 param NamskeidMisseri{Namskeid};
22 # Hvað þarf námskeiðið marga tíma í stokkakerfið, oftast 5.
23 param NamskeidTimar {Namskeid};
24 # Í hvaða námskeið er nemi skráður.
param NemiSkradur {Nemi, Namsleidir, Namskeid}, binary;
27 #Ákvörðunarbreyta
28 #Skilgreini V[n,s]
var V{n in Namskeid,s in Stokkur},binary;
30 #var temp, \geq 0, integer;
31
  minimize EftirHadegi: sum{n in Namskeid, s in Stokkur: s>5} ...
      V[n,s];
33
34 #námskeiðið sé kennt aðeins einu sinni
35 s.t. NamskeidKennt \{n \text{ in Namskeid}\}: sum \{s \text{ in Stokkur}: s \le 8\} \dots
      V[n,s]=1;
36 #Stokkur taki að hámarki við 5 kennslustundum (nema stokkur 8)
37 s.t. FimmTimarPerStokk {s in Stokkur, ell in Namsleidir, h ...
      in Hopur: s \le 8: sum{n in NamskeidHopur[ell,h]} ...
      NamskeidTimar [n] *V [n,s] \le 5;
38
39 solve;
42 param Arekstrar {k in Nemi, s in Stokkur} := sum{n in ...
```

```
Namskeid, ell in Namsleidir: NemiSkradur[k, ell, n] == 1} ...
     V[n,s];
 param Bin {k in Nemi,s in Stokkur} := if Arekstrar[k,s]>1 ...
     then 1 else 0;
 param Arekstur {s in Stokkur}:= sum{k in Nemi} Bin[k,s];
44
45
46 #printf "" > "lidur_c.txt";
47 #printf(s in Stokkur): "%d ", Arekstur[s] >> "lidur_c.txt";
48 #printf "\n" >> "lidur_c.txt";
 display Arekstur; #Niðurstöður hjá Oddi: 145 156 115 105 295 ...
     0 20 0
 #%%%%
50
51
52
53
54
56 #Dæmi frá Tomma:
57 #Útreikningur á árekstrum:
58 #printf " " > "lidur_c.txt";
59 #for {k in Nemi}
60 #{
61 #
      printf \{s \text{ in Stokkur: } s \leq 8\}: "%d ",
      sum{n in Namskeid, ell in Namsleidir: NemiSkradur[k, ...
62
     ell, n] == 1} V[n,s] >> "lidur_c.txt";
 #
      printf "\n" >> "lidur_c.txt";
63
 #}
64
65
 #Fjöldi nema í námskeiði má reikna svona:
 param FjoldiNamskeid {n in Namskeid} := sum{i in Nemi, ell ...
     68
 69
70
71
 #display Arekstrar;
72
73
74 #display V;
75 display EftirHadegi;
76
77
 end;
```

má setja á tölvudisk með góðum útskýringum

- Stærðfræðileg líkön
- Flæðirit
- Gögn
- Stórar töflur með niðurstöðum